

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

DIGITAL EFFECTIVE SCHOOL SELF-ASSESSMENT FOR SUSTAINABLE SCHOOL IMPROVEMENT
2022-1-TR01-KA220-SCH-000087735

DIGI ESSA 4 SCHOOLS

SÜRDÜRÜLEBİLİR OKUL GELİŞİMİ İÇİN ETKİLİ DİJİTAL OKUL ÖZDEĞERLENDİRME PROJESİ

SÜREKLİ OKUL GELİŞİMİ İÇİN ETKİLİ DİJİTAL ÖZ DEĞERLENDİRME RAPORU (ÖZET)

1

Bu rapor, Sürdürülebilir Okul Gelişimi için Dijital Etkili Okul Öz-Değerlendirme projesinin (DIGI ESSA 4 SCHOOLS) bir parçası olarak 'IE-ULisboa ekibinin koordinasyonu ve tüm ortakların işbirliğiyle' hazırlanmıştır. Bu bir Erasmus+ Ana Eylem 2 - Okul eğitiminde işbirliği ortaklığıdır (12/31/2022 - 12/30/2024) [Proje Numarası: 2022-1-TR01-KA220-SCH-000087735]. Proje; İtalya, Hollanda, Romanya, İspanya, Türkiye ve Portekiz'den sekiz araştırma ekibiyle yürütülmekte olup Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı koordinasyonunda geliştirilmektedir.

ANKARA
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

HACETTEPE
ÜNİVERSİTESİ

İSİJ
FENLİK

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
FIRENZE

UNIVERSIDADE
DE LISBOA

UNIVERSITAT
JAUME I

Giriş

Bu rapor, tüm ortakların işbirliğiyle, IE-ULisboa ekibinin koordinasyonunda, 2 numaralı Çalışma paketi - Sürekli Okul Gelişimi İçin Etkili Dijital Okul Öz-Değerlendirme Raporunun Hazırlanması kapsamında hazırlanmıştır.

Rapor; Proje konsorsiyumu tarafından Temmuz 2023'e kadar yürütülen çalışmaların sonuçları ile Lizbon, Portekiz ve Floransa, İtalya'da gerçekleştirilen Öğrenme-Öğretme-Eğitim Faaliyetleri aracılığıyla yoğun bir şekilde yürütülen çalışmaları yansıtmaktadır.

Ayrıca, okulların özdeğerlendirilmesi konusunda belli bir gelişmişliğe sahip projeye dahil olan ülkelerin her biri tarafından gerçekleştirilen sistematik bir literatür taramasına (Mart 2023) dayanmaktadır. Farklı ülkelerdeki farklı paydaşlardan anket yoluyla toplanan bilgiler çerçevesinde değerlendirilen ihtiyaç analiz sonuçları da (Nisan 2023) bu raporda işlenmiştir.

Raporun tasarımı yedi bölümden oluşmaktadır:

- İlk bölüm Portekiz, İtalya ve Hollanda'dan ekiplerin ortak değerlendirmesinden kaynaklanmaktadır ve öz değerlendirme kavramını açıklığa kavuşturmayı amaçlamaktadır.
- Raporun ikinci bölümü sistematik literatür taramasına ve ihtiyaç analizine dayanmaktadır.
- Üçüncü bölüm, öz değerlendirme süreçlerinde teknolojinin önemine odaklanmaktadır ve Portekiz ve Türk akademik ekiplerinin ortak ürünüdür.
- Dördüncü bölüm, etkili bir dijital öz değerlendirme çerçevesi geliştirmek için gerekli temel ilkeleri özetlemek üzere Portekizli akademisyenlerin uzmanlığından İtalyanların işbirliğinden yararlanılarak oluşturulmuştur.
- Raporun beşinci bölümünde Konsorsiyumun dijital öz değerlendirme aracının kapsayabileceği alanların (ve alt alanların) bir özeti sunulmaktadır.
- Altıncı bölüm, Hollanda ekibinin uzmanlığına dayanarak, öz değerlendirme bağlamında okul geliştirme planlarının ve izlemenin önemini açıklığa kavuşturmaktadır.
- Raporun son bölümü, verimli bir dijital öz değerlendirme modelinin oluşturulmasında yer alan süreçleri özetlemeye ayrılmıştır.

Son olarak; bu raporda farklı yazarlar tarafından ve farklı bağlamlarda kullanılan her terimle ilgili farklı yorumlar ve bağlamsal nüanslar olsa da pratik nedenlerden “self-assessment and self-evaluation” ifadelerini birbirinin yerine kullanılmasına karşın “öz değerlendirme” teriminin İngilizce karşılığı olarak “self-evaluation” ifadesinin kullanılmasına karar verilmiştir.

1. Öz Değerlendirme ile Ne Demek İstiyoruz?

Okul öz değerlendirmesi (OÖD), okulun gelişimini destekleyen temel bir mekanizmayı temsil eder (Nelson, Ehren ve Godfrey, 2015). Son yıllarda çoğu Avrupa ülkesinde okullar, öğrenci çıktıları ve okulun kendi bağlamına uygun tepkileri uyarılama konusunda daha fazla sorumluluğa sahiptir. Kalitelerini belirlemek, garanti etmek ve korumak, öğretme-öğrenme sürecini ve okulun performansını geliştirmek okulların sorumluluğundadır. (MacBeath, 1999; Nevo, 1995). Devos ve Verhoeven (2003) bunu “okulun işleyişi hakkında sistematik bilgi toplamak, bu bilgiyi okulun eğitim kalitesine ilişkin olarak analiz etmek, yargılamak ve öneriler sunan kararlar almak için okul tarafından başlatılan bir süreç” olarak tanımlamaktadır (s. 404). OÖD okullarda kalite iyileştirme stratejisinin uygulanmasında ilk adım olarak düşünülebilir.

Bu;

- Teknik konularda dış desteğe başvurabilecek (veya başvuramayabilecek) okuldaki ekiplerin ve çeşitli aktörlerin katılımıyla okul içinde gerçekleştirilmiştir.
- Faaliyet gösterdiği bağlamın değişkenleri, kurumun özellikleri, öğretim üyesi ve öğretim dışı personel ve hedef kitle dikkate alınarak bağlamsallaştırılmıştır; ve,
- Her okulun eğitim projesine göre geliştirilmiştir.

Öz değerlendirme, özünde, değişime yönelik karar almayı yönlendirecek tavsiyeler üretmeyi amaçlamaktadır. Chapman ve Sammons’un (2013, s. 6) iddia ettiği gibi: “Öğretmenler ve okul liderleri değişimin temel aktörleridir. İşte burada, okul gelişiminin itici gücü olarak sorgulamanın ve okul öz denetiminin önemini görüyoruz.” Bu süreç, bu kararları alacak uygun tarafların okul liderleri, öğretmenler, veliler ve öğrenciler gibi iç paydaşlar olduğu inancı üzerine kuruludur.

Ayrıca, okulların sorumluluğu altında, öz değerlendirme, değerlendirme sürecinin dışsal rolünü tamamlamayı mümkün kılar (çoğu Avrupa ülkesinde denetim hizmetleri tarafından gerçekleştirilir) ve hükümetin, okul sonuçlarına ilişkin standartlar, hedefler ve kriterlere dayalı olarak eğitim sistemi hedefleri üzerinde stratejik kontrol sağlamasından sorumludur (Hofman, Dijkstra & Hofman, 2009). Benzer şekilde, eğitim müfettişlikleri, okulların izleyeceği yasal, prosedürel ve destekleyici çerçeveler oluşturarak okulun öz değerlendirmesini kolaylaştırmak için adımlar atmıştır. Bu önlemlerin amacı okulların OÖD sürecini etkili ve verimli bir şekilde yürütebilmelerini sağlamaktır.

Özetlemek gerekirse, Okul Öz Değerlendirmesi, okul ihtiyaçlarının, içgörünün ve anlayışın teşhisine ve ardından iyileştirme ve gözden geçirme için eyleme geçmeye yönelik bir yaklaşımdır. OÖD'den kaynaklanan iyileştirmeler çeşitli alanlarda bulunabilir:

- Okulun kalitesi ve iyileştirme niyetleri üzerine düşünme: OÖD süreci, öğretmenlere, özellikle karar alma sürecine dahil olduklarında, kendi sınıflarının ötesinde bir bakış açısı geliştirmelerine olanak tanır.
- Mesleki öğrenimin artırılması, müfredatın gözden geçirilmiş içeriği veya düzenlenmesi ve öğrenci gruplarına yönelik hedeflenen destek gibi her okuldaki önceliklere göre okulun iyileştirilmesine etkisi,
- Öğretmenin öğretim uygulamalarına ve pedagojik alan bilgisine etkisi,
- Öğrenci başarısı ve gelişmiş planlama üzerindeki etkisi,
- Öğrencilerin sosyal-duygusal öğrenmesine ve refahına fayda sağlayan güvenli öğrenme ortamı alanlarındaki iyileştirmeler gibi akademik olmayan sonuçlar üzerindeki etkisi(Vazquez ve Gairin, 2014).

2. Sistematik Literatür Taraması ve İhtiyaç Analizi

2.1. Literatür Taraması

Her ülke, akademik dergilerde, proje raporlarında, ulusal raporlarda, yüksek lisans veya doktora tezlerinde vb. yansıtılan kendi “Okulların Öz-Değerlendirmesi/Değerlendirmesi” uygulamaları hakkında bir rapor hazırlamıştır.Tablo 1 derleme kompozisyonunu göstermektedir.

Tablo 1. *Derleme kompozisyonu*

Ülke	Belgelerin sayısı	Zaman periyodu	Belge türü (ör. Makaleler, raporlar, tezler...)
İtalya	25	2013-2022	Editörlü kitap bölümleri, akademik makaleler, ulusal yönetmelik, araştırma raporları, çalışma tebliği, kitap, ulusal kılavuz, doktora tezi.
Hollanda	18	1979 -2022	9 akademik makale; 5 kitap; 4 rapor; 4 hukuki metin
Portekiz	191	1986 -şubat 2023	30 doktora tezi, 71 yüksek lisans çalışması, 30 bilimsel makale; 20 kitap ve bölüm İdari/teknik içeriğe ilişkin 40 belge (IGE/IGEC) (Eğitim Müfettişi tarafından hazırlanan öz değerlendirmeye ilişkin belgeler.)
Romanya	29	2011-2023	5 akademik makale; 15 ulusal rapor; 2 proje raporu; 3 yüksek lisans tezi; 4 mevzuat
İspanya	13	2018 - 2023	Makaleler, tezler,rapor
Türkiye	22	2013 - 2023	Makaleler, tezler, kitap bölümü, ulusal kılavuz; rapor

İtalya’da okul öz değerlendirmesi zorunludur. Bununla birlikte, aşırı indirgeme veya basitleştirmeler olmaksızın her bir gerçekliğin özgüllüğünü kavramak amacıyla okulların eklemelerine açık bir ulusal format mevcuttur. Öz değerlendirme ve dış değerlendirme, değerlendirme kapsamındaki okul kalitesinin farklı boyutlarını temsil eden aynı referans çerçevesini paylaşır ve hem okullar için öz değerlendirme sürecinde hem de değerlendiriciler için dış değerlendirme aşamasında gözlemlenecek ve değerlendirilecek hususları belirtir. Öz değerlendirme ekibi okul müdürü ve okulun öğretmenlerinden oluşur. Okul müdürü ve İç Değerlendirme Ekibi (NIV), dış kaynaklardan (Milli Eğitim Bakanlığı, ISTAT, INVALSI) toplanan verileri kullanır ve kendi “INVALSI Okul Anketi”nde (okul müdürü tarafından doldurulacak tüm okullara uygulanan bir anket) hazır bulunan verileri kullanır. Veriler INVALSI (Ulusal Eğitim ve Öğretim Sisteminin Değerlendirilmesi Enstitüsü) tarafından analiz edilmektedir. Veriler yalnızca nicelikseldir (INVALSI okul anketi bazı maddeler için ‘Diğer... Belirtin’ maddesini içermesine rağmen). Okul öz değerlendirmesinde 9 alan vardır: Bağlam, Liderlik ve yönetim, Akademik sonuçlar, Anahtar yeterlilikler, Eğitim süreçleri, Okul süreçleri, Okul çevresi, İçerme, Bölgeler ve Ailelerle ilişkiler. Öz değerlendirme raporunun derlenmesi, kontrollü erişime sahip interaktif bir platformda çevrimiçi olarak gerçekleşir.

Hollanda’da okul öz değerlendirmesi zorunludur. Prosedür iyi bilinen Deming Döngüsü’ne dayanmaktadır: Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al (PUKÖ). Okulların böyle bir prosedürü uygulaması zorunludur ve bu nedenle müfettişliğin okulu ziyaret etmesi durumunda kontrol edeceği okul organizasyonunun yönlerinden biri olacaktır. Okul liderleri her dört yılda bir okul ekipleriyle işbirliği yaparak yasaların gerektirdiği şekilde bir okul planı geliştirir. Bir okul planı, SWOT (Güçlü, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler) analizine (okul tarafından gerçekleştirilen) dayanır ve okulun önümüzdeki dört yıl içinde hangi iyileştirmeleri uygulamayı hedeflediğini açıklar. Okul yönetim kurulu her yıl müfettişliğe bilgi verir. Her dört yılda bir müfettişlik, kurulların okullardaki eğitim kalitesi, mali yönetim ve kurulun bunu nasıl yönettiği konusunda bilgi sahibi olup olmadığını inceler. Veriler, okul lideri ve meslektaşları tarafından kapsamlı testler, sınavlar, anketler, portföyler veya sistematik sınıf gözlemleri, velilerin ve öğrencilerin görüşleri alınarak toplanmıştır ve çoğu Hollanda okulu dijital veri toplama sistemlerinden yararlanmaktadır.

Portekiz’de okul öz değerlendirmesi zorunludur. Her okul kendi öz değerlendirme ekibinin kompozisyonunu seçebilir. Ancak hemen hemen hepsi öğretmenleri ve öğretim dışı personeli kapsamaktadır. Bazen veliler ve öğrenciler de ekibin bir parçası olmaktadır. Veriler okul

aktörlerinin kendileri tarafından analiz edilir veya okullar veri toplayan ve işleyen şirketlere başvurur. Bazı okullar her ikisinin bir kombinasyonunu yapar. 5 alan vardır: Akademik Sonuçlar, Sosyal Sonuçlar, Sınıf Süreçleri, Okul Süreçleri, Okul Ortamı. Okulun öz değerlendirmesi için hem niceliksel hem de niteliksel veriler toplanır. Örneğin akademik veriler yalnızca niceliksel, sosyal sonuçlara ilişkin veriler ise nitelikseldir. Okul, sınıf süreçlerine ek olarak hem nicel hem de nitel veriler toplar. Dış değerlendirme için çeşitli aktörlerle görüşmeler yürüten Teftiş'in okullara müdahalesinin temelini oluşturan OÖD raporu denetime gönderilir (ve son zamanlarda dersleri gözlemleyenlere). Bu rapor aynı zamanda dış değerlendiricilerle yapılan panel görüşmesinde dış değerlendiriciler ve OÖD ekibi arasında da tartışılmaktadır.

Romanya'da okul öz değerlendirmesi zorunludur. Veriler Kalite Değerlendirme ve Güvence Komisyonu üyeleri tarafından toplanır ve analiz edilir. Anketlerin uygulanması, ders dışı etkinliklerin gözlemlenmesi, okul belgelerinin analizi ve okuldaki bölümlerin/komitelerin/bölümlerin raporlarının analizi yöntemlerini takip ederek veriler yöneticilerden, metodolojik komite başkanlarından, öğretmenlerden, öğrencilerden, ebeveynlerden ve yerel topluluk temsilcilerinden toplanır. Temel olarak iki gösterge vardır: yapı bağlamı göstergeleri ve performans göstergeleri. Okulun öz değerlendirmesi için hem niceliksel hem de niteliksel veriler toplanır. Öz değerlendirme ekibi 8 üyeden ve okul müdürü veya okul müdürü tarafından belirlenen bir koordinatörden oluşur; (a) Öğretmenler kurulu tarafından gizli oyla seçilen öğretim kadrosundan 1 ila 3 temsilci; (b) Sendika tarafından belirlenen temsilci sendikanın bir temsilcisi; (c) Okul öncesi, ilkokul, ortaokul veya lise eğitimi durumunda ebeveynlerin bir temsilcisi; (d) Mesleki, orta ve ortaöğretim sonrası eğitim durumunda öğrencilerin bir temsilcisi; (e) Yerel meclisin bir temsilcisi.

İspanya'da okul öz değerlendirmesi zorunlu değildir. İspanyol eğitim sistemi, eğitim sorumluluklarının çoğunluğunun Özerk Hükümetlere ait olduğu dikkate değer ademi merkezîyetçilik ile karakterize edilir. Bu nedenle inceleme ve özellikle Valensiya Bölgesi üzerine odaklanılmıştır. Veriler öz değerlendirme ekibi tarafından öğrencilerden, velilerden, üyelerden, öğretmenlerden, işletmeler, çevre ve idare müfettişliği gibi yönetim paydaşlarından toplanır. Bazı kriterler/göstergeler; öğrenci algı ölçümleri, aile algı ölçümleri, yönetimin algı ölçütleri ve hizmet personeli (motivasyon - memnuniyet), merkezdeki öğretim elemanlarının algı ölçümleri, merkezin algısına, çevresine ilişkin ölçümler, eğitim müfettişliğinin algı ölçümleri ve yerel yönetimin algı ölçütleridir. Hem niceliksel (devamsızlık oranı, akademik başarı, öğretmen nitelikleri vb.) hem de niteliksel veriler (paydaşlarla yapılan görüşmeler, sınıf

veya okul faaliyetlerine ilişkin gözlemler veya ders planı, müfredat vb. belgelerin analizi gibi) okulun öz değerlendirmesi için toplanır.

Türkiye’de 3 farklı öz değerlendirme uygulaması anlatılmıştır.

1) Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü 05.11.2009 tarihli genelge ile “İlköğretim Kurumları Standartları (İKS)”nı yayımladı. İKS tüm ilköğretim kurumlarında zorunluydu. Kurumsal standartların düzeyinin belirlenmesi amacıyla e-okul sistemine Kurumsal Standartlar Modülü eklenmiştir. Veriler sisteme okul müdürü veya okul müdür yardımcısı tarafından girilmiştir. Algısal fayda ölçeği öğrenciler (okul öncesi eğitim kurumlarındaki çocuklar ve 1.sınıf öğrencileri hariç), veliler, öğretmenler ve okul yöneticileri tarafından doldurulmuştur. Kurumsal Standartlar 3 standart alanında 9 standart ve 38 alt standarttan oluşmaktadır; Eğitim Yönetimi, Öğrenme ve Öğretme Süreçleri, Destek Hizmetleri. Okulun öz değerlendirmesi için hem niceliksel (varlık-yokluk gibi) hem de niteliksel veriler (algısal fayda ölçekleri) toplanmıştır.

2) Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, Mesleki ve Teknik Eğitim Okullarında öz değerlendirmenin uygulamaya konulması amacıyla 2015 yılında Öz Değerlendirme Uygulama Kılavuzu’nu yayımladı. Mesleki ve Teknik Liselerde zorunluydu. Ancak milli projeye dönüştürüldüğü için yenilenme aşamasındadır. Sürecin yönetilmesinden okul yöneticileri sorumluyken; Öğretmenler portalda gerekli bilgilerin doldurulmasında önemli bir rol oynamaktadır. 23 gösterge 6 standart alan altında gruplandırılmıştır: Eğitim Kurumu Yönetimi, Planlama, İnsan kaynakları Yönetimi, Eğitim Öğretim, Ortaklıklar, Kaynaklar, Sonuçlar ve Değerlendirme. Nicel veriler önemli miktarda bilgi içerir. Okulun öz değerlendirmesi için hem niceliksel (sınıf, laboratuvar, kütüphanedeki kitap sayısı; öğrenci-öğretmen oranları gibi) hem de niteliksel veriler (doğrudan gözlem, yapılandırılmış görüşmeler, belge inceleme gibi) toplanmıştır.

3) Ankara İl Müdürlüğü okulların/kurumların durumunun objektif analizi için kendi sistemini (Ankara Okul Öz Değerlendirme Sistemi - ADES) oluşturmuştur. Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı tüm kamu eğitim kurumlarında zorunludur. ANKBİS sistemi üzerinde okul öz değerlendirme portalı oluşturuldu ve okul yöneticileri tarafından girişler yapılmıştır. Paydaşlar okulun öz değerlendirme sürecine dahil edilmez. Okul değerlendirme komisyonunun kurulmasından okul yöneticileri sorumludur. ADES 4 ana standart ve 45 alt standarttan oluşmaktadır. Temel standartlar şunlardır: Eğitim ve Öğretimde Kalite; Projeler ve Yarışmalar; Fiziksel Altyapı; Yönetim ve Organizasyon. Bu sistemde niteliksel bir veri bulunmamaktadır.

Okulun portala yalnızca niceliksel verileri girmesi ve öz değerlendirme puanlarını hesaplaması gerekmektedir.

2.2. İhtiyaç analizi

Öğrenciler, veliler, öğretmenler, okul yöneticileri ve müfettişler de dahil olmak üzere ankete katılan her gruptan toplanan veriler (bkz. Tablo 2) iki alanda analiz edilmiş ve özetlenmiştir.

Tablo 2. Ülke Başına Katılımcı Sayısı

Ülke	Kod	Öğrenciler	Veliler	Öğretmenler	Okul Yöneticileri	Müfettişler
İtalya	IT	42	35	100	10	10
Hollanda	NL	27	12	16	4	0
Portekiz	PT	245	365	90	11	10
Romanya	RO	1049	1049	215	57	7
İspanya	SP	veri bekleniyor	18	20	4	2
Türkiye	TR	70	89	139	66	46

Okul öz değerlendirmesine katılım

Veriler, İtalya, Hollanda, Portekiz, İspanya ve Romanya'daki okul müdürlerinin yaklaşık %50'sinin okulun öz değerlendirme sürecine katıldığını ortaya koyuyor. Ancak Türkiye'de yanıt veren okul yöneticilerinin çoğunluğu sürece müdahil olmadıklarını belirtmiştir.

Sonuçlar, İtalya ve Romanya'da ankete katılan öğretmenlerin çoğunluğunun okullarının öz değerlendirmesine katıldığını göstermektedir. Portekiz'de ankete katılanların yaklaşık yarısı olaya dahil olduklarını belirtti. Hollanda, İspanya ve Türkiye'de ise öğretmenlerin çoğu öz değerlendirme sürecine katılmadıklarını belirtmişlerdir.

İtalya, Romanya ve Türkiye'de öğrencilerin görüşlerinin çoğunlukla alınmadığı kaydedildi. Ancak Portekiz ve Hollanda'da öğrencilere danışmak yaygın bir uygulamadır. Ne yazık ki İspanya'daki mevcut duruma ilişkin hiçbir veri mevcut değildir.

Toplanan yanıtlara göre, ülkelerin çoğunda ankete katılan ebeveynlerin büyük bir yüzdesinin öz değerlendirmeye katılmadıklarını belirttiği görülmektedir. Bu eğilimin istisnası, ankete katılan tüm ebeveynlerin sürece dahil olduklarını bildirdiği Hollanda'dır.

Müfettişlerin okul öz değerlendirmesine katılımı açısından, İspanya ve Romanya'dan tüm katılımcılar bu süreçlere dahil olduklarını bildirirken, İtalya ve Portekiz'de ankete katılan müfettişlerin yalnızca yaklaşık yarısı katılmıştır. Bunun tersine, Türkiye'deki müfettişlerin çoğu okul öz değerlendirme sürecine katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Ne yazık ki Hollanda'ya ilişkin veri eklenemedi.

Etkili bir okul öz değerlendirmesinden (ESSA) beklentiler

Anket, katılımcıların etkili bir okul öz değerlendirmesi beklentilerine ilişkin görüşlerini toplamaya çalışmıştır. Özellikle, katılımcılardan kendilerine sunulan bir tabloda listelenen maddelerle katılma düzeylerini ifade etmeleri istenmiştir.

Anket Maddeleri
Okul OÖD ekibi veliler arasından bir temsilci içermelidir.
OÖD için bilgisayar üzerinden veri girişi sorun değildir.
Öğrenciler OÖD sonuçlarını görebilmelidir. / Ebeveynlerin OÖD sonuçlarını görebilmesi sağlanmalıdır.
OÖD sürecine öğrencinin/velinin katılımı gönüllülük esasına dayalı olmalıdır.
OÖD, okulun başarı düzeyi hakkında bilgi vermelidir.
OÖD, çocuğun başarı düzeyi hakkında bilgi sağlamalıdır.
OÖD, okulun sosyal gelişimini göstermelidir.
OÖD çocuğumun sosyal gelişimini göstermeli / bana bilgi vermelidir.
Ebeveynlerin OÖD sürecine katılmaları istenmelidir.

Türkiye'de ankete katılanların yaklaşık %50'sinin "bilgisayar aracılığıyla veri girmenin" hala zor bulunduğunu belirtenler hariç, çeşitli ülkelerden öğrencilerin büyük çoğunluğu sunulan tüm maddelere katılmış veya kesinlikle katılmışlardır. Benzer şekilde Hollanda'da ankete katılanların neredeyse yarısı öğrencilerin OÖD sürecine katılımının sağlanması gerektiğine inanmıyor.

İtalya'daki çoğu ebeveyn, "OÖD okulun başarı düzeyi hakkında bilgi sağlamalıdır" ve "çocuğumun başarı düzeyi hakkında bilgi sağlamalıdır" dışındaki maddeler hariç, OÖD ile

ilgili tüm maddelere katılmış veya kesinlikle katılmışlardır. Hollanda örneğinde farklılık ebeveynlerin katılım biçiminde yatmaktadır: çoğu bunun gönüllü olmaması gerektiğini düşünüyor ve büyük çoğunluk “OÖD sürecine katılımın zorunlu olması” gerektiğini düşünüyor.

Portekiz’de ebeveynlerin yaklaşık %40’ı için, Romanya’da ankete katılan ebeveynlerin başına gelene benzer şekilde, bilgisayar yoluyla veri girişi OÖD için bir sorundur. Ayrıca Portekiz ve Romanya’daki ebeveynlerin çoğu tüm maddelere katılmışlardır. İspanya’da en az fikir birliğine varılan madde “OÖD çocuğumun sosyal gelişimini göstermeli” ile ilgilidir. Türkiye’de anket, katılımcı ebeveynlerin önemli bir çoğunluğunun çeşitli paydaşların OÖD sürecine dahil edilmesini desteklediklerini ortaya koymuştur.

Anketimize katılan denetçiler, okul yöneticileri ve öğretmenler arasında, okul öz değerlendirmesinin hedef kitlesi olarak mümkün olan en geniş paydaş grubunu içermesi gerektiği konusunda yaygın bir anlaşma olduğu görülmektedir.

Tüm ülkelerden yanıt verenlerin çoğu (müfettişler, okul yöneticileri ve öğretmenler), öz değerlendirme kriterlerinin, dış değerlendirmede kullanılan kriterlerin ve her okulun ihtiyaç duyduğu kriterlerin bir kombinasyonu olması gerektiğini düşünmektedir. Genel olarak ankette önerilen tüm alanlar yanıtlayanlar tarafından ilgili kabul edilmektedir.

Öz değerlendirme ekibinin çapraz olarak oluşturulmasına gelince, farklı ülkelerdeki katılımcılar, okulun farklı aktörleri ve sektörleri gibi çeşitli paydaşların temsilcilerinden oluşan ekiplere sahip olmanın öneminin farkındadır. Yöneticilerin ekiplere dahil edilmesi olasılığı konusunda bazı farklılıklar vardır. Ekiplerin niteliklere/ilgi alanlarına ve geçmiş deneyimlere göre oluşturulması gerektiği fikri de verilerden ortaya çıkıyor gibi görünmektedir.

3. Dijital Teknolojilere Dayalı Öz Değerlendirme Yapılması

Dijital dönüşüm, yapay zeka, derin öğrenme, veri analizi, nesnelerin interneti, mobil uygulamalar ve artırılmış ve sanal gerçeklik gibi dijital teknolojilerden yararlanarak görevleri yerine getirmenin yeni bir yoludur. Dijital teknolojilerin öz değerlendirme sürecine dahil edilmesi dijital dönüşüme katkı sağlayacaktır.

DIGIESSA’da geliştirilecek etkili dijital öz değerlendirme ve okul iyileştirme modeli kapsayıcı olacak, dezavantajlı öğrencilerin okullara katılımını sağlayacak, akademik, sosyal ve kültürel gelişimlerine katkı sağlayacak prosedürleri içerecek şekilde tasarlanacaktır. Ayrıca, Erasmus+ Programının sürdürülebilirlik ilkesine ve çevresel sorumluluk ilkesine katkı sağlayacak şekilde

projede geliştirilen tüm ürün ve sonuçların dijital ortamda yaygınlaştırılmasına öncelik verilecektir.

Projenin bu temel amacı göz önüne alındığında, dijital teknolojilerin okulların öz değerlendirmesini nasıl destekleyeceğini ve değer katacağını kısaca sunuyoruz:

- Verilerin dijital olarak toplanması ve analiz edilmesi;
- Öz değerlendirme sonuçlarının dijital ortamda (tasarlanmış tablo ve grafiklerle) analiz edilmesi ve değerlendiricilerin veri okuryazarlığının kolaylaştırılması;
- Dijital araçlarla katılımcılara erişimin engellenmesi ve katılım oranının artırılması;
- Formların dijital ortamda (telefon, bilgisayar) daha kullanıcı dostu bir şekilde doldurulması;
- Okullar ve katılımcılar için emek ve zaman tasarrufu;
- Kağıt tasarrufu sağlayarak çevreye ve doğaya katkıda bulunmak;
- Öz değerlendirme sonuçlarının dijital ortamda dış değerlendiriciler ve diğer paydaşlarla paylaşılması;
- Öz değerlendirme sürecinin ve okul gelişiminin dijital ortamlarda izlenmesi;
- Farklı öz değerlendirme çıktılarının karşılaştırılmasının desteklenmesi; ve,
- Okul sonuçlarının ulusal sonuçlarla karşılaştırılabilirliğine izin verilmesi.

4. Etkili Bir Dijital Öz Değerlendirme Modelinin İlkeleri

Bağlamsallaştırılmış: Öz değerlendirme ve onu işler hale getiren dijital araç esnek olmalı, farklı yerel ve ulusal bağlamlara uyum sağlamalı, bağlamın ve aktörlerin ihtiyaçlarını her an karşılayabilmelidir.

Faydalı: Öz değerlendirmede toplanan veriler, eğitim ihtiyaçlarının (bireysel ve kolektif) belirlenmesini geliştirerek ve bağlamsallaştırılmış eğitim planlarının tasarımını destekleyerek organizasyonun anlaşılmasını mümkün kılar, karar almayı destekler ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerine rehberlik ederek sürekli gelişmeyi teşvik eder.

Derinlemesine düşünme: Veriler kendi adına konuşmaz. Bunların toplanması, belirlenen sorunların olası açıklayıcı nedenlerine işaret etmeyi amaçlayarak, öncelikli alanları tanımlamayı ve iyileştirme amacıyla müdahale stratejilerinin ana hatlarını çizerek, olaylara ilişkin daha geniş bir bakış açısı elde etmek ve farklı aktör gruplarının zıt bakış açılarını elde etmek için derinlemesine düşünmeyi gerektirir.

Katılımcı ve kapsayıcı: Öz değerlendirme, okulla ilgili paydaşların değerlendirme sürecine nasıl katılabileceklerini ve dijital teknolojilerden nasıl yararlanabileceklerini tanımlamak için okulla ilgili tüm süreçlerin ve paydaşların (dezavantajlı öğrenciler ve yeterince temsil edilmeyen gruplar veya azınlıklar dahil) katılımını sağlamalıdır.

Şeffaflık: Öz değerlendirme şeffaf olmalı, süreci ve amaçlarını bilinir hale getirmeli, sonuçların tüm paydaşlara geniş çapta yayılmasını teşvik etmeli ve onları süreç boyunca (verilerin toplanması ve tartışılmasında) dahil etmelidir.

Etik: Öz değerlendirme etik açıdan kusursuz olmalıdır. Bunu geliştirenler, sonuçları yalnızca belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanır, katılımcıların haklarına yani veri gizliliği açısından saygı duyulacağını garanti eder ve sonuçları önyargısız olarak sunar.

Döngüsel: Öz değerlendirme, eğitim projelerini ve iyileştirme planlarını izlememize, orta ve uzun vadeli süreçleri ve etkileri gözlemlememize olanak tanıyan döngüler halinde gerçekleşmelidir. Değerlendirme döngüleri aynı zamanda okulun değişiklikleri uygulamak için zaman kazanmasına da yardımcı olur.

Uygulanabilir: Öz değerlendirme, gerçekleştirilmesi için gerekli koşulların (zaman, kaynaklar, insan, maddi ve mali kaynaklar) sağlanmasını gerektirir.

Sürdürülebilir: Öz değerlendirme, sistematik izlemeyi içeren ve dış değerlendirme standartlarıyla uyumlu olması gereken, devam eden bir öz düzenleme sürecidir. Sürekliliğini sağlamak için öz değerlendirme sürecinin mevcut insan ve mali kaynaklara uygun olması gerekir. Ayrıca, dijital öz değerlendirme aracıyla birlikte uygun eğitimin sağlanması, okulları süreci etkili bir şekilde sürdürmek için gerekli kaynaklarla donatabilir.

Değerlendirilebilir: Öz değerlendirme aracının, değerlendirme sürecinin kendisinin değerlendirilmesi anlamına gelen meta değerlendirmeyi içermesi önemlidir. Araç, bunu dahil ederek iyileştirilecek alanları belirleyebilir ve öz değerlendirme sürecinde gerekli ayarlamaları yapabilir.

5. Alanlar

Dijital öz değerlendirme aracının kapsadığı alanlar, okul liderlerinin bilmesi gereken çeşitli boyutları kapsar. Alanların her biri kategorilere karşılık gelen alt alanlara bölünmüş olup bağlama ve özel ihtiyaçlara uygun olarak okullar tarafından seçilecek göstergelerin bir listesini içerir.

- Akademik sonuçlar: yıllık başarı oranları, konu vb., başarı oranları ve devamsızlık oranları, başarı oranları ve disiplinsizlik, başarı oranları ve projelere katılım vb. arasındaki ilişki.
- Sosyal sonuçlar: işbirliği, yurttaşlık tutumları, başkalarına saygı vb.
- Sınıf süreçleri: öğrenmenin kalitesi, değerlendirme kriterlerinin netliği, öğrencinin öğrenmesine ayrılan zaman, zorluk çeken öğrencilere destek vb.
- Okul süreçleri: Farklı sektörlerden memnuniyet, zorluklar konusunda istişare, istenen değişiklikler, kaliteli ilişkiler ve herkes tarafından kabul edilen net kurallar, demokratik süreçler vb.
- Okul ortamı: ailelerle ve toplumla ilişkiler, ebeveynlere geri bildirim, herkese eşit davranılıp davranılmadığı vb.

6. Okul Gelişim Planları ve İzleme

Günün sonunda, herhangi bir okulun öz değerlendirme çabası, iyileştirme için amaç ve hedefler üretmelidir. Okulu iyileştirmeyi 'eğitim hedeflerini daha etkili bir şekilde gerçekleştirmek amacıyla, bir veya daha fazla okuldaki öğrenme koşullarında ve diğer ilgili iç koşullarda değişiklik yapmayı amaçlayan sistematik, sürekli bir çaba' olarak tanımlıyoruz. (W.G. van Velzen a.o., 1985). Okul gelişim planları stratejik planlama ile uyumludur, liderleri ve planlama ekiplerini eylemlerine öncelik vermeye, hedeflerini tanımlamaya ve ifade etmeye, etkili stratejiler geliştirmeye ve ekip üyelerinden ve sonuca yatırılan diğer bireylerden veya gruplardan satın alma kazanmaya zorlar (Armstrong, 1982). Okulun neyi başarmayı amaçladığı, bunu başarmak için gerekli araçlar ve ilerlemeyi doğrudan izleme yöntemlerinin belirlenip planlanmasıyla ilgilidir.

Bu nedenle iyileştirme planları okul aktörleri tarafından geliştirilecek araçlardır (okul yönetimi, idari organlar, öz değerlendirme ekipleri veya bu amaçla oluşturulan ekipler vb.) ve okulun derinlemesine düşünme, analiz etme ve problem çözme yeteneğine sahip olmasını ve nelerin iyileştirilmesi gerektiğine dair stratejik bir gelecek vizyonuna sahip olmasını gerektirir.

İyileştirme Planlaması

Çoğu okul için iyileştirme planlaması rutin bir işlem değildir– gerçek iş başlamadan önce bile bu bir meydan okumadır. İyileştirme çabası, yeni bir şey yaratmayı amaçlayan zaman ve kaynaklarla sınırlı bir dizi faaliyetten oluşan bir projedir. Özellikle öğrenciler açısından başarısız bir gelişme çabasının sonuçları göz önüne alındığında, değişikliği mümkün kılmaya

yardımcı olabilecek bir plan tasarlamak için biraz zaman ve enerji ayırmak mantıklıdır. Bir proje planının özü, bir fikri (okulun öz değerlendirmesinin analizinin sonucu) insanlarla, kaynaklarla ve zamanla ilişkilendirmeye çalışmamızdır. Böyle bir plan yapmak için aşağıda sunduğumuz format yardımcı olabilir. Bu formatta, 'Küçük Prens 2'den ilham alınmıştır. (Onna & De Koning, 2002). Format, sorular tarafından yönlendirilmiştir ve bu soruları ne kadar iyi cevaplayabilirsek, önümüzdeki sürece o kadar iyi hazırlanmış oluruz.

Arka plan ve girişim	Proje tamamlandığında okulda neler farklı olacak? Projeyi şimdi başlatmak neden gerekli? Projeye duyulan ihtiyacı bildiren öz değerlendirmenin sonuçları nelerdir?
Amaçlar	Gerçekleştirmek istediğimiz amaç (lar) nedir/nelerdir?
Hedefler	Projenin amaç (lar) ına giderken göz önünde bulundurmamız gereken (genellikle sonraki) hedefler nelerdir?
Ara sonuçlar	Hedeflere ulaşmamıza yardımcı olacak planladığımız faaliyetlerin sonuçları nelerdir? Bu faaliyetlerin beklediğimizi ürettiğinin göstergeleri nelerdir?
Sınır belirleme	Proje neyi gerçekleştirmeyecek? Okul içindeki ve dışındaki paydaşların beklentilerini nasıl yönetiriz?
Referans şartları <ul style="list-style-type: none"> • Koşullar • Fonksiyonel talepler • Operasyonel talepler	Okul dışından gelen, görmezden gelemeyeceğimiz talepler nelerdir? İç talepler nelerdir? Nihai kullanıcılar için hedefleri etkili ve verimli hale getirecek olan nedir? Projeyi kullanıcılar için çekici ve kolay uygulanabilir kılan nedir?
Risk analizi	Öz-değerlendirme analizine ve geçmişteki deneyimlere dayanarak: Öngörülebilir gelecekte ne ters gidebilir? Bu olursa: Bu olayların meydana gelmesi durumunda düzeltmek için ne yapabiliriz?
Faaliyetlerin ve ara sonuçların planlanması	İnsanların ve kaynakların mevcudiyeti hakkında bildiklerimiz göz önüne alındığında, 1. sonucu, 2. sonucu, 3. sonucu vb. ne zaman gerçekleştirmeyi umuyoruz?

Proje Yönetimi <ul style="list-style-type: none"> • Zaman • İzleme • Kaynaklar • Organizasyon • İletişim	Projeyi kim yönetecek? Sonuçları ve hedefleri kim izleyecek? Kaynakların kullanımına kim karar verebilir? Planladığımız etkinlikleri kim organize edecek? Kaydedilen ilerlemeyi iç ve dış dünyaya kim ileticek?
Genel Plan	Bir iyileştirme planının üç aşaması göz önüne alındığında: Başlangıç aşamasını ne zaman tamamlamayı umuyoruz? Uygulama aşamasını ne zaman tamamlamayı umuyoruz? Kurumsallaşma aşamasını ne zaman tamamlamayı bekliyoruz?

Değişimi planlamak ciddi düşünmeyi gerektirir. Ve ciddi düşünmenin zamana ihtiyacı vardır. Bu süreye, okulun önümüzdeki 3 ila 4 yıl içinde neyi başarmak ve yapmak istediğini gösteren bir belgeye plan yazmak için de ihtiyaç duyulacaktır. Genel olarak böyle bir belge, çabanın karmaşıklığına bağlı olarak yaklaşık 15 sayfadan oluşmaktadır.

Bir sonraki paragrafta yukarıda dile getirilen bazı konuların önemini göstereceğiz.

Yakınlaştırma:

Arka planın sağlam bir açıklaması ve iyileştirme çabasının inisiyatifi, okulun okul öz değerlendirme sonuçlarına ilişkin yorumunun sonucudur, genellikle harici bir değerlendirme veya incelemenin sonucuyla uyumludur. Bu açıklama planda takip eden her şeyin mantığıdır. Bazen paydaşlara okulun neden projeyi başlatmaya karar verdiğini ve kaçınılmaz engeller ortaya çıktığında okulun devam etmesi gerektiğini hatırlatmak gerekebilir.

Bu yoruma dayanarak okulun hangi hedeflere ulaşılacağına karar vermesi gerekecektir. Örneğin; okul dil eğitiminde zayıf olduğunu kabul ediyor. Bu sonuç genel olarak çok geniştir. Bu nedenle okulun bir veya en fazla iki hedef tanımlaması gerekir. Bu durumda hedef şu şekilde olabilir: *‘Üç yıl içinde okul dil eğitiminin ulusal standartlarını karşılayacak.’*

Bu hedef göz önüne alındığında okulun gerçekleştirmek istediği hedeflere karar vermesi gerekir. Hedefler şunlar olabilir:

- Öğrencilerin standartlar açısından daha iyi performans göstermelerine yardımcı olacak yeni ders kitapları seçeceğiz.
- Seçilen ders kitaplarını satın alacağız.

- Yeni ders kitaplarında uygulanan metodolojiye hakim olmayı öğrenmeleri için personelimizi bilgilendirecek ve eğiteceğiz.
- İlk eğitimin tamamlanmasının ardından yeni ders kitaplarının kullanımını eğitim-öğretim yılında hayata geçireceğiz.

Bu hedefler, çabaladığımız iyileştirmeyi daha somut hale getirmeye yardımcı olacaktır. Yukarıdaki hedefler zaten projenin planlamasını şekillendirmektedir. Hedefler aynı zamanda hedeflere ulaşmak için gerekli faaliyetleri tanımlamamızı da sağlar. Faaliyetler bir sonuç üretmelidir. Örneğin:

- Seçim sürecini yürütecek öğretmenlerden oluşan bir komite oluşturacağız.
- Komite, piyasadaki ders kitaplarının araştırılmasında kullanılacak görev tanımlarını hazırlayacak ve bulgularını personelle paylaşacak.
- Komite, personelin yorumlarını da dikkate alarak mevcut ders kitapları pazarında araştırma yapmak için kullanılacak görev tanımını oluşturacaktır.
- Komite, araştırmasının sonuçlarını okul yönetimine raporlayacak ve referans şartlarını karşılayan ders kitapları önerecektir.
- Okulun yönetimi yeni ders kitapları almaya karar verir.

Benzer bir dizi faaliyet ve sonuç, bilgilendirme ve eğitim amaçlı olduğu kadar uygulama süreci için de tasarlanabilir.

Planlamanın ilk adımı, faaliyetlerin mantıksal bir sırayla planlanmasıyla başlar. Burada insan ve kaynakların mevcudiyeti önem kazanacaktır. Örneğin: eğitim faaliyetleri için dışarıdan bir uzman mı tutuyoruz yoksa kendi uzman öğretmenimizin eğitimi yapmasını mı istiyoruz? İlk çözüm daha hızlı olabilir ancak daha pahalı olabilir. İkincisi daha ucuz olabilir ancak uzman öğretmenin bir eğitim kursu hazırlamak için zamana ihtiyacı olacaktır, bu da genel planlamayı etkileyebilir.

Öz Değerlendirme Ekibi (ÖDE) tarafından yönlendirilen okul öz değerlendirme süreci gibi, Okul Geliştirme Ekibi (OGE) de organize edilmelidir. ÖDE'den farklı olarak okul liderinin bu ekibin bir parçası olması zorunludur. OGE'nin ilk görevi, formattaki soruların cevaplarını kademeli olarak bulurken planı tasarlamak ve personeli bilgilendirmektir. Daha sonra OGE kaydedilen ilerlemeyi dikkatle izleyecektir.

Okul iyileştirme planı süresince genel bir plan tasarlamak OGE'nin sorumluluğunda olacaktır. Bu planda faaliyetlerin planlanması da yer alıyor ancak aynı zamanda bir miktar 'gevşek' zaman da var. Bu süre ayrıntılı olarak tanımlanmamıştır ve okulların yukarıda belirtilen engellerle başa çıkması durumunda iyileştirici eylemlere olanak tanıyacaktır.

Kimin planı?

Sonunda okulun yönetim organının (okul kurulu, bölgesel veya ulusal otorite) planı resmileştirmesi gerekir. Hedefler üzerinde ve daha da önemlisi nitelikli personel ve kaynakların mevcudiyeti konusunda anlaşmaya varmaları gerekecek.

Rolleri ne olursa olsun, okul gelişiminin ancak okulda çalışanların bunu anlayıp desteklemesi durumunda başarılı olacağını biliyoruz. Tasarım sürecine baştan itibaren dahil edilmeliler, dışarıdan bir kurum ya da birimin yaptığı bir planın onlara sunulmasıyla şaşırmamalıdır.

Bu, tüm paydaşların ne yapılacağına ayrıntılı olarak karar vermesi gerektiği anlamına gelmez. Ancak özellikle arka plan, inisiyatif, amaç ve hedeflere ilişkin soruların yanıtları mümkün olduğu kadar erken bir zamanda herkesle paylaşılmalıdır. Okul iyileştirme ekibi bu konularla ilgili ne kadar çok fikir birliğine varabilirse, herhangi bir iyileştirme çabasının bir parçası olan ekstra çalışmayı neden yapmak zorunda olduklarını anlama şansı da o kadar artar.

7. Etkili Bir Dijital Öz Değerlendirme Modelinin Prosedürleri

Dijital öz değerlendirme aracı, Proje teklifinde belirtilen iki bölümden oluşacaktır. Birinci bölüm veri toplama, ikinci bölüm ise verilerin analizi ve raporlanmasıdır. Yazılım geliştirme sürecinde aşağıdaki prosedürlerin takip edilmesi önerilmektedir:

1. Veritabanının Tasarlanması: Tüm ortaklar, dijital aracı tasarlamadan ve kodlamadan önce hangi verilerin dijital araçla toplanacağı konusunda anlaşacaktır. Bu bilgiler uygulamayı tasarlariken çok önemlidir. Veriler veritabanında saklanacaktır ve tasarıma başlamanın ilk adımıdır. Veritabanı aşağıdaki hususlarda bize rehberlik edecektir:

- Kullanıcı yönetimi
- İçerik yönetimi
- Bilgi paketi

Bu bölüm tamamlandıktan sonra; kullanıcı rollerini ve sistemde neler yapabileceklerini öğrenebileceğiz.

2. KA (Kullanıcı Arayüzü) Tasarımı: Hangi verilerin toplanacağına karar verildikten sonra, bir sonraki adım kullanıcı arayüzlerini tasarlamaktır. Arayüz tasarımı aşağıdakileri dikkate alacaktır:

- Verimlilik
- Kullanılabilirlik
- Etkileşim
- Ekran tasarımı

Bu bölüm tamamlandığında, uygulamanın nasıl akacağını öğrenebileceğiz ve uygulamanın neyi başarabileceğini ve hangi sırayla gerçekleştirebileceğini söyleyebileceğiz.

3. Prototipleme: Kullanıcı arayüzü üzerinde anlaşmaya varıldığında, bir sonraki adım prototipler üzerinde çalışmak olacaktır. Çeşitli prototipleme yazılımları vardır (yani Figma). Bu araçlardan birini kullanarak, uygulamanın bir prototipi tasarlanacak ve ortaklarla paylaşılacaktır. Bu noktada hiçbir kodlama mevcut olmayacaktır. Bu bölüm tamamlandığında, uygulamanın nasıl görüneceğini öğrenebileceğiz ve veri giriş sayfalarını görebileceğiz.

4. Uygulamanın Kodlanması ve Kullanımı: Tüm ortaklar arayüz ve uygulamanın nasıl akacağı konusunda anlaşdıktan sonra, uygulamayı çalışır duruma getirmek için yazılım sisteme dahil edilecektir. Bu aşamadan sonar yazılım üzerinde büyük bir değişiklik olmayacaktır.

Bu bölüm tamamlandığında işlevsel bir dijital öz değerlendirme aracına sahip olabileceğiz.

5. Analiz ve Raporlama Bölümünün Tasarlanması: Bu bölüm uygulama geliştirme sürecine benzer olacaktır. Ayrıca ekibin, ortakların verilerin nasıl gösterilmesini istediğini ve uygulamanın elde edilen verilere bağlı olarak hangi 'önerileri' vereceğini bilmesi gerekecek.

Sonuç

Rapor, DIGIESSA 4 Okul projesi ile okul gelişiminde sürekliliğin sağlanmasına yönelik temellerin belirlenmesine yönelik ilk teklifle tamamen uyumludur. Böylece okuldaki eğitim-öğretim süreçlerinin, okulla ilgili tüm paydaşların (dezavantajlı öğrenciler dahil) öz değerlendirmeye katılabileceği kalite standartlarına göre dış değerlendirmeyle uyumlu olarak değerlendirilmesinin mümkün olduğunu kanıtlamakta olup bu değerlendirme dijital araçlarla yapılabilmektedir. Böylece rapor, sonuçların okulun iyileştirilmesine yönelik çözümler oluşturmak için kullanılacağı etkili bir dijital öz değerlendirme modelinin geliştirilmesine zemin hazırlamaktadır. Bu sayede partner ülkeler ve AB ülkelerinde dijital öz değerlendirme ve okul iyileştirme uygulamaları tanımlanarak tüm ihtiyaçları karşılayacak bir modelin altyapısının oluşturulması amaçlanmakta olup güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya çıkarılması büyük ölçüde yerine getirilmiştir.

Referanslar

- Chapman, C., & Sammons, P. (2013). *School self-evaluation for school improvement: what works and why?*. CfBT Education Trust.
- Devos, G., & Verhoeven, J. C. (2003). School self-evaluation—conditions and caveats: The case of secondary schools. *Educational Management & Administration*, 31(4), 403-420.
<https://doi.org/10.1177/0263211X030314005>
- Hofman, R. H., Dijkstra, N. J., & Adriaan Hofman, W. H. (2009). School self-evaluation and student achievement. *School Effectiveness and School Improvement*, 20(1), 47-68.
<https://doi.org/10.1080/09243450802664115>
- MacBeath, J. (1999). *Schools must speak for themselves*. Routledge
- Nelson, R., Ehren, M., & Godfrey, D. (2015). Literature review on internal evaluation.
London: Institute of Education.
- Nevo, D. (1995). *School-based evaluation: A dialogue for school-improvement*. Oxford/New York: Elsevier Science.
- Onna, M. V., & Koning, A. (2002). De kleine Prince 2, gids voor project management. *PinkRocade Educational Services/Ten Hage Stam uitgevers*
- Vazquez, M.I. and Gairin, J. (2014). Institutional self-evaluation and change in educational centres. *International Journal of Leadership in 2Education*, 17(3), 327-352.